

Handläggare
Stefan Andersson
Miljöinspektör

Verksamhetsplan med internbudget för år 2024 för miljönämnden

Förslag till beslut

Miljönämnden beslutar

- att fastställa Verksamhetsplan med internbudget för år 2024 för miljönämnden, samt
- att fastställa de tre utvecklingsmålen att gälla från och med 2024.

Sammanfattning

Miljönämnden har för år 2024 tilldelats en driftram på cirka 21 miljoner kronor. Miljönämndens verksamhet är till nära 40 procent finansierad av intäkter från taxor och avgifter, resterande drygt 60 procent är skattefinansierat via rambudgeten. Nämndens kostnader består till cirka 78 procent av löner och arvoden. Personalbudgeten som länge varit underfinansierad balanseras från och med 2024 då kommunfullmäktige beslutat att tillföra 1,5 mnkr till förstärkt tillsyn för EVP-perioden 2024-2026.

Fasta kostnader för arbetsplatshyra, mätutrustning, IT och kommun-gemensam service som inte kan påverkas av förvaltningen på kort sikt uppgår till ca 18 procent av kostnaderna.

Miljönämndens taxor för 2024 räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket beräknas ge en intäktsökning med ca 800 000 kronor för miljöbalkstillsynen. Dock, till följd av justeringar i livsmedelslagstiftningen, bedöms intäkterna för livsmedelskontrollen minska med ca 900 000 kronor. Detta beror på att riskklasser ändras och tillsynsintervall justeras men även till viss del på att efterhandsdebitering av tillsynen. Sammantaget innebär detta att nämndens intäkter (ca 12 miljoner kronor) i princip är oförändrade jämfört med 2023.

Förvaltningen har i samverkan med miljönämnden tagit fram nya utvecklingsmål för miljönämndens verksamhet. Miljönämnden föreslår att fastställa de tre utvecklingsmålen att gälla från och med 2024.

Miljönämndens utvecklingsmål kopplar mot kommunfullmäktiges fyra mål för mandatperioden men även mot de utmaningar som centrala myndigheter har pekat ut genom nationella tillsynsstrategier. Genom verksamhetsplanen kan miljönämnden prioritera tillsynsaktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen, till exempel minskade utsläpp från små avlopps-anläggningar, motverka illegal avfallshantering, olovlig bostadsuthyrning, människohandel och prostitution.

Miljönämnden har fått ett särskilt uppdrag från kommunfullmäktige som kopplar till målet om Klimatneutralitet 2030. Förvaltningen ska under 2024 fortsätta att mäta och kontrollera luftkvaliteten i närheten av skolor och förskolor, samt utvärdera och analysera resultaten och föreslå hälsofrämjande åtgärder. Efter utvärdering och analys kommer resultaten att lyftas in i samhällsbyggnadsprocessen för fortsatt diskussion hur kommunen kan arbeta för en bättre luftkvalitet. Detta är särskilt viktigt vid planering av trafikinfrastruktur och miljöer där barn stadigvarande vistas. Kommunen behöver redan nu ta höjd för de skärpningar av luftkvalitetslagstiftningen som EU avser att införa år 2030 och framåt.

Sammanfattat har miljönämnden fortsatt en stram budget. Förvaltningens fokus ligger på att leverera med hög kvalitet på det grunduppdrag som åligger miljönämnden enligt reglementet. Utmaningen ligger i att försöka hantera ett kontinuerligt utökat ansvar som följer av förändrad lagstiftning och centrala myndigheters krav och att samtidigt kunna frigöra personal och medel för att genomföra nödvändiga digitaliserings- och utvecklingsprojekt.

Detta innebär en stor ansträngning för förvaltningen då en allt större andel av miljönämndens resurser tas i anspråk för arbetsuppgifter som inte kan finansieras med tillsynsavgifter.

Miljöförvaltningen föreslår att miljönämnden fastställer Verksamhetsplan med internbudget för år 2024, samt att miljönämnden fastställer de tre utvecklingsmålen att gälla från och med 2024.

Underlag för beslutet

- Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-08 med tillhörande Verksamhetsplan med internbudget för år 2024 för miljönämnden, dnr. MN 2023/0084.2

Ärendet

Bakgrund

Enligt Lunds kommuns styrmodell beslutar kommunfullmäktige varje år om bland annat om vision och förhållningssätt, prioriterade mål och särskilda uppdrag samt budget. Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet.

I verksamhetsplaner och internbudgetar anger nämnderna hur de ska fullgöra sin verksamhet och uppfylla målen under det kommande året. Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden syftar till att skapa en gemensam riktning och förflyttning för hela den kommunala verksamheten. Målen är långsiktiga men omprövas av kommunfullmäktige inför varje nytt budgetår. Kommunfullmäktige har även möjlighet att ge särskilda uppdrag direkt till en nämnd eller styrelse.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att bidra till den gemensamma utvecklingen genom att omsätta styrsignaler från kommunfullmäktige och kommunstyrelse till verksamhet inom sitt ansvarsområde. Det görs genom att nämnder och styrelser tar sig an beslutade mål, uppdrag och åtgärder och utifrån sin verksamhets uppdrag, nuläge och utmaningar definierar vad som ska prioriteras genom beslut om verksamhetsplaner för nästkommande år.

Föredragning

Miljönämnden har tilldelats en driftram på cirka 21 miljoner kronor. Miljönämndens verksamhet är till nära 40 procent finansierad av intäkter från taxor och avgifter, resterande drygt 60 procent är skattefinansierat via rambudgeten. Nämndens kostnader består till cirka 78 procent av löner och arvoden. Personalbudgeten som länge varit underfinansierad balanseras från och med 2024 då kommunfullmäktige beslutat att tillföra 1,5 mnkr till förstärkt tillsyn för EVP-perioden 2024-2026.

Fasta kostnader för arbetsplatshyra, mätutrustning, IT och kommungemensam service som inte kan påverkas av förvaltningen på kort sikt uppgår till ca 18 procent av kostnaderna.

Miljönämndens taxor för 2024 räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket beräknas ge en intäktsökning med ca 800 000 kronor för miljöbalkstillsynen. Dock, till följd av justeringar i livsmedelslagstiftningen, bedöms intäkterna för livsmedelskontrollen minska med ca 900 000 kronor. Detta beror på att riskklasser ändras och tillsynsintervall justeras men även till viss del på att efterhandsdebitering av tillsynen. Sammantaget innebär detta att nämndens

intäkter (ca 12 miljoner kronor) i princip är oförändrade jämfört med 2023.

Stora förändringar har genomförts i den lagstiftning som reglerar miljönämndens ansvarsområden. De kommunala tillsynsmyndigheterna har fått ett utökat kontrollansvar genom livsmedelslagstiftningen (EU-direktiv) och en tydligare statlig styrning av tillsynsuppdraget genom införandet av en nationell tillsynsstrategi inom miljöbalkens område. Förändringarna innebär en ökad volym av uppdrag och tillsynsuppgifter som ska utföras och miljönämndens rådighet över befintlig resurs minskar. Möjligheten att genomföra uppdrag utifrån lokala initiativ är därmed begränsad.

Samtidigt är förväntningarna höga på miljönämndens engagemang i kommunens övergripande utvecklingsarbete och olika utredningsuppdrag. Förvaltningens deltagande i den samlade samhällsbyggnadsprocessen är av stor betydelse för att vår växande kommun ska utvecklas hållbart och för att alla som bor, verkar och vistas i Lunds kommun ska ha en god livsmiljö, både nu och i framtiden.

Förvaltningen har i samverkan med miljönämnden tagit fram förslag till nya utvecklingsmål för miljönämndens verksamhet:

1. Lund ska vara en trygg och miljösäker kommun att bo och verka i

Genom en professionell, skyndsam och förutsägbar tillsyn arbetar miljönämnden förebyggande och målinriktat med vårt uppdrag och strävar efter att tillhandahålla god service åt medborgare och företag. Miljönämnden ska vara en pålitlig expert i miljöfrågor och genom tillsyn och god uppföljning arbeta för att värdefull miljö och natur skyddas samt erbjuda tydlig information och kommunikation till företag och lundabor.

2. Lund ska vara en hållbar kommun med hälsosam livsmiljö

Miljönämnden har en aktiv roll i samhällsbyggnadsprocessen med målet att värna både miljö och hälsa och säkerställa behoven i en hållbart växande kommun.

3. Lund ska vara en kommun som säkerställer användning av säkra livsmedel

Miljönämnden arbetar för att Lunds konsumenter ska ha tillgång till säkra livsmedel och inte blir vilseledda av felaktig information. Genom en rättvis och noggrann kontroll och god uppföljning

säkerställer miljönämnden att verksamheter i Lund upprätthåller en god standard och livsmedelshygien.

Miljönämndens utvecklingsmål kopplar mot kommunfullmäktiges fyra mål för mandatperioden men även mot de utmaningar som centrala myndigheter har pekat ut genom nationella tillsynsstrategier. Genom verksamhetsplanen kan miljönämnden prioritera tillsynsaktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen.

Miljönämnden arbetar mot kommunfullmäktiges mål Sveriges tryggaste kommun genom att prioritera tillsynsaktiviteter mot verksamheter som kan misstänkas ägna sig åt illegal avfallshantering och olovlig bostadsuthyrning. Genom projektet "Stad för stad" arbetar miljönämnden med att förebygga och motverka människohandel och prostitution.

Miljönämnden har fått ett särskilt uppdrag från kommunfullmäktige som kopplar till målet om Klimatneutralitet 2030. Förvaltningen ska kontinuerligt mäta och kontrollera luftkvaliteten i närheten av skolor och förskolor, samt utvärdera och analysera resultaten och föreslå hälsofrämjande åtgärder. Under 2024 fortsätter mätningarna och efter utvärdering och analys kommer resultaten att lyftas in i samhällsbyggnadsprocessen för en fortsatt diskussion hur kommunen kan arbeta för en bättre luftkvalitet. Detta är särskilt viktigt vid planering av trafikinfrastruktur och miljöer där barn stadigvarande vistas. Kommunen behöver redan nu ta höjd för de skärpningar av luftkvalitetslagstiftningen som EU avser att införa år 2030 och framåt.

Under 2024 kommer arbetet med att ta fram en Vattentjänstplan för Lunds kommun vara en prioriterad uppgift för miljönämnden i samverkan med övriga berörda förvaltningar och VA SYD.

Miljönämnden har också en plan för att inventera och digitalisera samtliga enskilda avloppsanläggningar i kommunen, ett arbete som beräknas vara klart 2028. Målet är att utsläppen från små avloppsanläggningar ska minska och därigenom bidra till att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten.

Det är en stor utmaning att balansera miljönämndens olika uppdrag med bibehållen kvalitet och effektivitet. Staten ställer allt högre krav på den tillsyn som utförs och på inrapportering av kvalitetssäkrad data till nationella register. Förvaltningen har stora interna behov av ökad digitalisering för att effektivisera tillsynen och möjliggöra analys av miljödata. Samtidigt är kommunens samlade behov stora - drivet av den höga tillväxten - och förväntningarna är höga på att den sammanhållna

samhällsbyggnadsprocessen kan ge effekter på effektivitet och kostnadskontroll.

Sammanfattat innebär detta att miljönämnden har en fortsatt stram budget och förvaltningens fokus ligger på att kunna leverera med hög kvalitet på det grunduppdrag som åligger miljönämnden enligt reglementet. Utmaningen ligger i att försöka hantera ett kontinuerligt utökat ansvar som följer av förändrad lagstiftning och centrala myndigheters krav och att samtidigt kunna frigöra personal och medel för att genomföra nödvändiga digitaliserings- och utvecklingsprojekt.

Detta innebär en stor ansträngning för förvaltningen då en allt större andel av miljönämndens resurser tas i anspråk för arbetsuppgifter som inte kan finansieras med tillsynsavgifter. Miljönämnden ser heller ingen möjlighet att balansera det underskott på tillsynsresurser som redovisas i behovsutredningen för 2024–2026 (MN Tillsynsplan 2024) genom ökade intäkter via taxor och avgifter.

Miljöförvaltningen föreslår att miljönämnden fastställer Verksamhetsplan med internbudget för år 2024, samt att miljönämnden fastställer de tre utvecklingsmålen att gälla från och med 2024.

Beredning

Ärendet har beretts på miljöförvaltningen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att miljönämndens kostnader är balanserade i förhållande till skattefinansiering och taxefinansiering.

Björn Berséus
Miljödirektör

Stefan Andersson
Miljöinspektör

Beslutet skickas till

För kännedom:
Kommunstyrelsen